

Mètode històric del futur

1. Introducció

Un mètode històric és un conjunt d'instruccions per conèixer fets passats. Exemples de mètodes històrics:

- Recórrer a la memòria pròpia.
- Preguntar a persones que hagin viscut de primera mà els fets en el lloc i en el temps desitjats.
- Consultar fonts escrites.
- Observar objectes físics del passat (per exemples, edificis, imatges, vestits, eines, armes, monedes, ossos).

Hi ha dificultats per saber si és vertader un fet del passat (fins i tot del passat proper, tal com ens informen els periodistes) quan ha passat fora dels nostres sentits (per exemple, a l'estranger). Fins i tot, si realitzem un experiment físic ens podem equivocar en observar-lo.

Per altra banda, podem donar com a vertaders els teoremes matemàtics i les deduccions emprant la lògica clàssica. Les proposicions obtingudes amb la lògica clàssica només admeten dues possibilitats de veritat: una proposició és vertadera o és falsa.

Els fets passats s'han escrit de diferent manera segons la font. Per exemple, una batalla entre catalans i francesos queda escrita diferentment si l'autor és català o francès. A més a més, sovint la font no és de primera mà perquè l'autor no ha viscut els fets o perquè la font original no està a l'abast (ha desaparegut o no la sabem trobar). Per tant, la informació de la història és a vegades imprecisa, incerta, incompleta, ambigua o falsa; i ens hem de conformar en conèixer els fets passats d'una forma raonablement vertadera, no d'una forma certa.

2. La lògica borrosa

La lògica borrosa (o difusa; en anglès "fuzzy logic"), a diferència de la lògica clàssica, admet més de dues possibilitats de veritat: entre una proposició vertadera i una proposició falsa, admet proposicions intermèdies a les que de vegades atribueix una probabilitat de ser vertadera. Per exemple: en tal batalla moriren entre 1000 i 2000 homes, amb una probabilitat del 70 per cent. Fins i tot, degut a la imprecisió o ambigüitat del llenguatge natural, la lògica borrosa admet proposicions de fets històrics imprecisos; per exemple: "El rei Jaume I era alt." en lloc de la proposició precisa: "El rei Jaume I tenia una alçada entre 190 i 180 centímetres." La lògica borrosa és una de les tècniques de la intel·ligència artificial.

3. Sistema expert

La intel·ligència artificial és un conjunt de tècniques i reflexions teòriques sobre la construcció de sistemes intel·ligents. Un sistema intel·ligent és un sistema que tracta de reproduir la reflexió de la ment humana. Una tècnica de la intel·ligència artificial és el sistema expert; és una tècnica per manejar adequadament la informació imprecisa, incerta, incompleta, ambigua o falsa (usualment en un camp restringit; per exemple, fer el diagnòstic d'una malaltia concreta).

Sovint, un sistema expert es pot informatitzar, és a dir, es pot crear un programa informàtic que tracti la informació en un ordinador. Emprant la lògica borrosa, un sistema expert simula els raonaments que faria un grup d'experts en un camp determinat de coneixements, i pot integrar automàticament dades de fonts heterogènies. No he trobat cap sistema expert per tractar fets històrics.

4. Conclusió

Hi ha un 95 per cent de probabilitats que un mètode històric a partir del segle XXI sigui un sistema expert en forma de programa informàtic creat per un grup d'historiadors i informàtics.

5. Fonts consultables a Internet

www.iiia.csic.es/udt/ca
http://es.wikipedia.org/wiki/Inteligencia_artificial
<http://plato.stanford.edu/entries/logic-a>

Marcel Mañé